

Lausunto

9.12.2022

VN/22906/2020
VN/22906/2020-PLM-128

Valtiovarainministeriö

Puolustusministeriön lausunto; Digitalisaation edistämisen ohjelman lainsäädäntötyöryhmän koonti ja näkemykset digitalisaation säädöstilanteesta ja muutosehdotuksista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja digitalisaation edistämisen ohjelman lainsäädännön soveltamisen ja edistämisen työryhmän laatimasta loppuraportista liittyen digitaalisen asiointin kehittämisen haasteisiin. Työryhmän loppuraportin luvussa 5 mainitaan työryhmän tavoitteena olleen tuoda raportissa soveltajien ja palvelukehittäjien haasteita tietoisuuteen kootusti ja ehdottaa vaihtoehtoisia ratkaisuja, joita voisi tarkastella digitalisaation näkökulmasta. Loppuraportissa todetaan ratkaisujen tarkoituksena olevan toimia keskustelunavaajana ja ettei työryhmässä ole pohdittu vaikutuksia ja mahdollisuuksia lainvalmisteluun verrattavassa laajuudessa.

Puolustusministeriö lausuu asiassa seuraavaa:

Tiedonsaantioikeudet sekä tiedon käyttö

Loppuraportin sivulla 35 mainitaan, että tulevaisuuden Suomessa tulisi olla aiempaa mahdollistavampaa lainsäädäntöä tiedon käytön tueksi, salassapito ja muut erityiset seikat huomioiden.

Puolustusministeriö toteaa, että digitalisaatioon liittyvää lainsäädäntöä kehitettäessä tulee ottaa huomioon hiljattain valmistunut Lainvalmistelun vaikutusarviointiohje ja siinä oleva maininta kansallisesta turvallisuudesta: ”Kansallista turvallisuutta voivat uhata myös kriittisen infrastruktuurin tai laajemmin datan omistussuhteisiin ja suojaamiseen taikka digitalisaation avoimuuteen liittyvät seikat.” Lisäksi ohjeessa mainitaan, että ”Säädösehdotuksen vaikutukset kansalliseen turvallisuuteen ja maanpuolustukseen voivat kohdistua esimerkiksi sotilaalliseen puolustukseen, kuten aluevalvontaan ja alueellisen koskemattomuuden ja yhteiskunnan turvaamiseen, terrorismin- ja laittoman tiedustelutoiminnan torjuntaan, energiahuoltoon, tietoverkkoihin tai muun kriittisen infrastruktuurin tai tiedon suojaamiseen taikka huoltovarmuuteen, kuten energiaomavaraisuuteen ja yhteiskunnan kannalta kriittisten materiaalien saatavuuteen.”

Paikkatiedot

Loppuraportin sivulla 50 todetaan, että työryhmälle nostettiin esille paikkatietoja koskevan lainsäädännön tarve. Tässä yhteydessä todetaan muun muassa, että mitä paremmin paikkatietojen yhteiskäyttö on huomioitu eri toimijoiden prosesseissa, sitä tehokkaampaa on näiden tietovarantojen käyttö yhteiskunnan eri prosesseissa. Puolustusministeriö toteaa tähän liittyen, että paikkatietoaineistojen jakaminen viranomaisten kesken on varmasti kustannustehokasta ja tiedonjaon sujuvoittaminen on toivottavaa (laajemmat tiedonsaantioikeudet eri viranomaisten kesken). Sen sijaan avoimen datan jako julkisissa kanavissa on syytä harkita tarkkaan nyt ja jatkossa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

Paikkatietoja koskevan kokoavan lainsäädännön tarve on tunnistettu, mutta ennen sen laatimista olisi syytä toteuttaa paikkatietoaineistojen kansallinen riskiarvio. Turvallisuusriskien kartoitus on ensisijaisen tärkeää, jotta lainsäädäntö voi huomioida myös turvallisuusnäkökohdat.

Lopuksi

Puolustusministeriö toteaa lopuksi, että loppuraportissakin kuvatulla tavalla digitalisaatioon liittyvä lainsäädäntökokonaisuus on jo nykyisellään todella laaja ja vaati soveltajiltaan perehtyneisyyttä lukuisiin erillislakeihin ja niiden suhteeseen hallinnon yleislakeihin. Tässä mielessä raportissa käsitellyt lainsäädännön soveltamissuositukset ovat hyvä apuväline, vaikka suositukset eivät poista tarvetta selkeämmille säädöksille.

Hallitusneuvos, lainsäädäntöjohtajana Hanna Nordström

Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

Jakelu VM Valtiovarainministeriö
VM JulkICT Digitalisaatio, Tiina Lokka-Lepistö

VN/22906/2020-PLM-128

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: